

УДК 339.9

ХРОНОЛОГІЗАЦІЯ ТА АНАЛІЗ ЕТАПІВ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З МВФ

**М. М. Гузь, кандидат економічних наук.
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»**

© Гузь М. М., 2013.

Стаття отримана редакцією 18.09.2013 р.

Вступ. За умов недостатності власних коштів держави, обмеженості кредитних ресурсів банківської системи і значного скорочення капітальних вкладень перед урядом будь-якої країни постає питання залучення іноземних інвестицій або взяття міжнародного кредиту. Це обумовлює необхідність країн звертатися за позиками до спеціальних міжнародних валютно-фінансових організацій-кредиторів, серед яких варто виділити Міжнародний валютний фонд (МВФ). Не винятком є і Україна, яка постійно нарощує суму зовнішніх зобов'язань, зокрема і перед МВФ.

Невпинне зростання зовнішнього боргу України на тлі спаду виробництва спонукає детальніше розглянути питання відносин України й МВФ. До того ж в умовах кредитування валютна організація вимагає дотримання певних економічних та політичних вимог, які доцільно віднести до об'єктів дослідження, адже такі умови можна трактувати доволі неоднозначно.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Чимало економістів, як зарубіжних, так і вітчизняних, займалися дослідженням питання стратегічних пріоритетів взаємодії та співпраці України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями, зокрема А. Філіпенко, А. О. Шатковська, С. В. Груглик, А. Балаян, С. Є. Борисова, Ю. Пахомова, П. М. Лесненко, Л. О. Ревуцька, Н. Я. Кравчук та інші. Питанням співпраці України безпосередньо з Міжнародним валютним фондом присвячено роботи таких вітчизняних науковців, як: В. П. Колосова, І. М. Балік, М. О. Димчин, Л. О. Гришина, П. М. Карась та інші. Серед іноземних учених, які розробляють тематику співпраці з МВФ, слід відзначити Л. Ерхарда, Л. Бальцеровича, Дж. Вільямсона, Р. Мандела, А. Зіденберга, Т. Кіліка та інших.

Із самого початку активних взаємовідносин України з МВФ, серед фахівців, політиків відбуваються дискусії про їх доцільність, наслідки й ефективність. Природно, що така вагома суспільна проблема потребує постійного вивчення, аналізу, систематизації подій, з метою визначення найраціональніших шляхів розвитку співпраці нашої країни з МВФ.

Метою дослідження є визначення основних напрямів співпраці Міжнародного валютного фонду (далі – Фонд) з Україною, а також наслідків цього співробітництва для вітчизняної економіки, хронологізація історії співпраці України з МВФ та визначення основних її перспектив.

Основний матеріал і результати. Україна активно співпрацює із МВФ, починаючи з жовтня 1994 року, шляхом отримання кредитів з метою здійснення економічних реформ. За період 1994 – 2000 рр. було повністю реалізовано п'ять кредитних угод із МВФ, проте їх обсяг не перевищував 0,8 млрд. SDR за рік (\$1,35 млрд.). Після шестирічної паузи, викликаній сприятливою кон'юктурою на світових ринках, Україна знову звернулася за допомогою. Цього разу уряд висловив готовність освоїти за два роки 11 млрд. SDR (\$16 млрд.) [1, С.17–18].

Протягом 1994 – 2001 рр. Україна регулярно отримувала кредити від Фонду, а у період з 2004 по 2007 рр. зовсім не брала позик у МВФ. Кредитна історія України з Фондом знову відновилася вже у 2008 році й призупинилася у 2011р. і до сьогодні. Більш детальну хронологізацію співпраці України з МВФ запропоновано в таблиці 1.

Таблиця 1. Етапи отримання Україною кредитів від МВФ

Етапи/Програма	Транш/Сума	Цілі	Коментарі
1	2	3	4
I етап 10.1994 – 03.1995 рр. Системна трансформційна позика (STF)	За період з 10.1994 по 03.1995 отримано \$763,1 млн. Загальна сума: 498,7 млн. SDR (\$763,1 млн.)	– підтримка платіжного балансу України	Кредит надавався за річною ставкою 5,75% на строк 10 років з відстрочкою сплати основної суми боргу на 4,5 роки. Через невиконання ряду умов програму було завершено завчасно (з боку МВФ не надано кредиту на \$900 млн).
II етап 04.1995 – 06.1998 рр. Трирічні програми Stand-by	1-й: 04.1995 – 03.1996 \$0,78 млрд. 2-й: 04.1996 – 06.1997 \$0,86 млрд. 3-й: 07.1997 – 06.1998 \$0,247 млрд. Загальна сума: 1,318 млрд. SDR (\$1,887 млрд.)	– підтримка курсу національної валюти. – фінансування дефіциту платіжного балансу України	Усі три позики Stand-by надавалися за річною ставкою 6,29% на строк 5 років з відстрочкою сплати основної суми боргу на 3,25 року.
III етап 07.1998 – 06.2001 рр. Програма розширеного фінансування (EFF-Extended Fund Facility)	1998 р. \$0,226 млрд. 1999 р. \$0,297 млрд. 2000 р. \$0,052 млрд. Загальна сума: 0,431 млрд. SDR (\$0,575 млрд.)	– поповнення валютних резервів НБУ	Програма передбачала надання кредиту на загальну суму \$2,226 млрд під 7% річних. У результаті Фонд так і не надав залишкової суми кредитів (визнавши негативними висновки останнього перегляду виконання програми).
IV етап 10.2008 – 08.2009 рр. У рамках Механізму фінансування за надзвичайних умов (EFM) програма Stand-by (SBA)	1-й: 10.2008 \$4,475 млрд. 2-й: 14.05.2009 \$2,813 млрд. 3-й: 05.08.2009 \$3,3 млрд. Загальна сума: 7 млрд. SDR (\$10,588 млрд.)	– поповнення золотовалютних резервів НБУ (3,875 млрд. SDR); – регулювання платіжного балансу; – підтримка обмінного курсу гривні та ліквідності банківського сектора; – покриття дефіциту бюджету (3,125 млрд. SDR) з метою фінансування зовнішніх боргових зобов'язань	В рамках програми Stand-by (SBA) передбачався кредит розміром 11 млрд. SDR (\$16,4 млрд.). За результатами двох переглядів програми суму було зменшено до 7 млрд. SDR.
V етап 07.2010 – 12.2012 рр. Програма Stand-by	1-й: 29.07.2010 – 1,25 млрд. SDR (\$1,89 млрд.) 2-й: 22.12.2010 - 1 млрд. SDR (\$1,539 млрд.) Загальна сума: 2,25 млрд. SDR (\$3,429 млрд.)	– покриття дефіциту державного бюджету (\$1 млрд.); – поповнення валютних резервів НБУ (\$890 млн.); – підтримка реалізації реформ	Програма передбачала виділення коштів у розмірі 10 млрд. SDR (\$15,15 млрд.) протягом 2010 – 2011 рр., але з весни 2011 року програма була заморожена на етапі другого перегляду.

Отже, протягом 2004 – 2008 рр. Україна не отримувала кредитів від МВФ. Після завершення співробітництва за програмою EFF уряд України серед прийнятних форм

подальшого співробітництва України з Міжнародним валютним фондом на безкредитній основі обрав попереджувальну програму Stand-by, за якою передбачалася можливість України отримати кредит на суму 411,6 млн. SDR (\$600 млн.). Згідно з досягнутими домовленостями, Україна мала право на отримання кредиту у випадку, якщо в країні погіршиться платіжний баланс або стан валютних резервів. Програма «попереджувальний Stand-by» також мала спрямовуватися на забезпечення поступової трансформації відносин між Україною та МВФ до безкредитних. Угоду було підписано терміном на 12 місяців, строк дії цієї угоди закінчився відповідно до її умов, а Україна так і не скористалася можливим кредитом.

Наступним етапом у відносинах між Україною та МВФ стали безкредитні стосунки з Фондом. Співробітництво було зосереджено на наданні технічної допомоги, спрямованої на усунення загроз стабільності й розв'язання проблем, пов'язаних із макроекономічною, грошовою, валютною, податковою та бюджетною політикою.

Протягом 2005 – 2006 років технічні місії МВФ кілька разів відвідували Україну з метою надання уряду допомоги у різноманітних сферах, у тому числі щодо управління державним боргом, фінансово-бюджетної політики та управління митними справами. У 2006 – 2007 роках експерт МВФ на постійній основі був залучений до діяльності Міністерства фінансів України щодо фінансового аналізу й прогнозування, стратегії планування бюджету й контролю над фінансовою стабільністю [2, С. 103 – 104].

Новим імпульсом у сфері співробітництва України та МВФ стала світова фінансова криза, а точніше її наслідки, які негативно позначилися на економічній ситуації в державі. Україна стала третьою країною в Європі (після Ісландії та Угорщини), яка знаходилась на межі дефолту. Таким чином, з метою уникнення ситуації різкого погіршення стану платіжного балансу, підтримання обмінного курсу гривні та забезпечення ліквідності банківського сектора у 2008 році в рамках Механізму фінансування за надзвичайних умов (EFM) за програмою Stand-by Національним банком України були залучені нові кошти від МВФ. Упровадження програми Stand-by, з одного боку, сприяло макроекономічній стабілізації, зниженню рівня інфляції, стабілізації вітчизняної фінансової системи в умовах глобальної кризи, однак, з іншого боку, кредити МВФ 2008 – 2009 рр. стали основною причиною зростання зовнішнього боргу країни [3].

28 липня 2010 року Радою директорів МВФ було схвалено нову Програму співробітництва для України. Вона передбачала виділення Україні коштів у розмірі \$15,15 млрд., що еквівалентно 728,9 відсоткам української квоти у МВФ. Кошти мали надійти поступово п'ятьма траншами, однак Україна отримала лише два на суму \$3,429 млрд., адже через невиконання Україною низки зобов'язань, зокрема щодо підвищення тарифів на газ і тепlopостачання для населення, виділення коштів було призупинено.

Суму одержаних кредитів, виплати за ними та поточна заборгованість України перед МВФ починаючи з 1998 року до сьогодні наведено в таблицях 2 та 3, складених на основі звітностей платіжного балансу [4].

Таблиця 2. Грошові потоки між Україною та МВФ за 1998 – 2010 рр.

Рік Кредити і позики від МВФ (млн. \$)	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
	Органи грошово-кредитного регулювання (кредит МВФ НБУ)												
Одержані	381	635	245	375	0	0	0	0	0	0	4475	1315	1401
Погашені	106	557	849	454	191	215	313	296	409	441	332	87	0
Різниця	275	78	-604	-79	-191	-215	-313	-296	-409	-441	4143	1228	1401
Сектор державного управління (кредит МВФ уряду України)													
Одержані	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4798	2028
Погашені	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Різниця	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4798	2028

Таблиця 3. Поквартальні грошові потоки між Україною та МВФ за 2011 – 2013 рр.

Рік Кредити і позики від МВФ (млн.\$)	2011				2012				2013
	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.
Органи грошово-кредитного регулювання (кредит МВФ НБУ)									
Одержані	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашені	0	0	0	0	579	580	731	741	743
Різниця	0	0	0	0	-579	-580	-731	-741	-743
Сектор державного управління (кредит МВФ уряду України)									
Одержані	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашені	0	0	0	0	0	0	189	599	599
Різниця	0	0	0	0	0	0	-189	-599	-599

Валовий зовнішній борг України на кінець I кварталу 2013 року становив \$136,3 млрд. (76,9% від ВВП), з якого борг перед МВФ складає майже 7%.

Україна після отримання від МВФ останніх двох траншів кредиту Stand-by у 2010 році на загальну суму 2,25 млрд. SDR збільшила свої зобов'язання перед Фондом до 9,25 млрд. SDR (\$14,12 млрд. за поточним курсом) [5]. Станом на 15 серпня 2013 р. загальний борг України перед МВФ складає 4,4 млрд. SDR (\$ 6,682 млрд.). Усього ж за 19 років співпраці МВФ виділив Україні 12,26 млрд. SDR і вже отримав назад 8,364 млрд. SDR (\$12,67), у тому числі 1,36 млрд. SDR відсотків [6].

Із січня по 1 серпня 2013 Україна погасила борг перед МВФ на загальну суму 2,016 млрд. SDR (\$3,060 млрд.). А в серпні 2013 року обсяг погашення боргу складав 632,63 млн. SDR (\$959,9 млн.). До кінця поточного року – в жовтні й листопаді – Україна повинна здійснити ще чотири виплати тіла кредиту на загальну суму 1,03 млрд. SDR (\$1,56 млрд.) і одну виплату по обслуговуванню боргу на 14,4 млн. SDR (\$21,8 млн.).

З метою забезпечення своєчасного погашення наданих позик за останньою програмою Stand-by було розроблено Програму погашення кредиту, за якою Україна зобов'язана розрахуватися з МВФ протягом 2010 – 2014 років.

Кредит від МВФ є порівняно дешевим, оскільки передбачає виплату відсотків у розмірі близько 2% річних від загальної суми боргу. Погашення основної суми боргу здійснюється з 2012 по 2014 роки [7].

Виплати Україні МВФ 2012 року склали 2,43 млрд. SDR (\$3,74 млрд. за поточним курсом), у тому числі 0,198 млрд. SDR в рахунок відсотків, що стало рекордом за всю історію взаємин із Фондом з 1994 року. У 2013 році Україні необхідно перерахувати МВФ 3,69 млрд. SDR (\$5,6 млрд.), у тому числі 0,11 млрд. SDR відсотків (\$0,167 млрд.). У 2014 році виплати Україні скоротяться до 2,41 млрд. SDR, у 2015 році – до 0,98 млрд. SDR, а в наступні два роки вони будуть меншими за 1 млн. SDR [8].

Міжнародне рейтингове агентство Fitch ще на початку листопада 2012 року зазначало, що такий рівень платежів Фонду, ймовірно, перевищує можливості України за зовнішніми запозиченнями і потрібне часткове рефінансування з боку МВФ. Наприклад, 30 липня 2013 року, у день погашення кредиту МВФ на \$400 млн., Україна позичила ще 725 млн. грн. Фонд зазначає, що розмір непогашеного кредиту Україні перевищує рівень 200% квоти, за яким зазвичай ініціюється пост-моніторинг.

Варто також зауважити, що МВФ традиційно фінансує центробанки, а не уряди. У 2009 – 2010 роках було зроблено виняток: Україна направила транші МВФ на покриття дефіциту бюджету. Отже, у 2013 році уряду треба погасити заборгованість перед Фондом у \$1,91 млрд.

В українському уряді не втрачають надії на можливість знову отримати кредитну підтримку від МВФ. У Кабінеті Міністрів України вважають, що кошти можна буде отримати вже після візиту

місії МВФ у листопаді 2013 року, а у Фонді впевнені, що результатом візиту стане тільки оцінка економічної ситуації країни, яка винна фонду більше \$9 млрд. [9].

Варто нагадати, що кредити МВФ надає лише з дотриманням певних економічних і політичних вимог у формі програми стабілізації економіки. Країни-члени зобов'язані надавати МВФ інформацію про офіційні запаси золота і валютні резерви, стан економіки, платіжний баланс, іноземні інвестиції та грошовий обіг тощо.

У зв'язку з тим, що майже всі позики надавалися Україні під проведення економічних реформ, МВФ висував перед урядом України певні вимоги, які оформлялися у вигляді меморандумів або зобов'язань уряду перед МВФ щодо здійснення економічної, фінансової та соціальної політики на період дії відповідних програм кредитування. Наведемо основні вимоги МВФ щодо отримання кредиту Stand-by (2010 – 2012 рр.). Слід нагадати, що деякі із цих вимог так і не було виконано з різних причин. Отже, Україна в рамках програми Stand-by отримала лише частину позики, а саме два транші із запланованих п'яти на суму \$3,429 млрд. з понад \$15 млрд.

1. Реформи у соціальному секторі:

– зменшення дефіциту Пенсійного фонду шляхом проведення реформи у сфері пенсійного забезпечення;

– вирівнювання балансу НАК «Нафтогаз України» шляхом регулярного підвищення вартості житлово-комунальних послуг залежно від вартості імпортного блакитного палива;

– скасування мораторію на стягнення пені за неплатежі по квартплаті;

– обмеження швидкого зростання фонду оплати праці у державному секторі, заморожування зарплат в державному секторі, скорочення чисельності державних службовців.

2. Фінансово-економічний блок реформ:

– прийняття оновленого Податкового кодексу з метою збільшення рівня податкового навантаження на малий і середній бізнес, зокрема впровадження єдиного соціального внеску;

– розроблення плану консолідації податково-бюджетного сектора;

– вживання заходів, спрямованих на зміцнення банківської системи, посилення державних банків, розв'язання проблем повернення непогашених позик;

– утримання рівня базової інфляції в межах однозначних показників та подальше зниження загального індексу споживчих цін до рівня, не вищого ніж 5%, у середньостроковій перспективі;

– зміцнення кредитно-банківської системи, посилення незалежності та підзвітності НБУ;

– зниження бюджетних витрат на підтримку націоналізованих комерційних банків;

– пом'якшення регулювання обмінного курсу гривні;

– поліпшення функціонування валютного ринку, скасування 1-процентного збору з операцій купівлі та продажу безготівкової іноземної валюти;

– «трансформація» соціальних бюджетних витрат у капітальні інвестиції;

– за допомогою корегувальних заходів і введення структурних реформ скорочення загального показника дефіциту (що включає дефіцит сектора загальнодержавного управління та дефіцит НАК «Нафтогаз»);

– підвищення акцизу на бензин, тютюн і алкогольні напої;

– погашення боргів на ПДВ перед експортерами;

– зменшення ступеня державної підтримки для ключових галузей реального сектора економіки і, зокрема, скасування пільгових цін на газ для цукрової, хімічної промисловості, а також металургії [10].

З вищезазначеного можна зробити висновок, що більшість реформ останніх років не є результатом структурної державної політики, а виключно виконанням вимог МВФ. Отже, не

виникає сумніву, що МВФ має значний вплив на країни-позичальники, рекомендуючи їм напрями й темпи реформування. Така діяльність напряму впливає на суверенність держави та її економічну безпеку.

Варто зауважити що, після кризи змінилися деякі умови співпраці з МВФ. Зміни в основі кредитування МВФ включають: модернізацію пропонованих умов МВФ для всіх позичальників; уведення нової гнучкої кредитної лінії; підвищення гнучкості традиційної домовленості Фонду про кредит Stand-by; подвоєння звичайних лімітів доступу до ресурсів; спрощення структур вартості й строків кредитування; ліквідацію деяких рідко використовуваних механізмів [11, с. 98 – 99; 12, с. 39]. Майже всі зміни проведені МВФ з метою розширення можливостей надання кредитів усім країнам світу, включаючи країни з низькими доходами.

Серед наведених змін для України актуальними є практично всі, крім уведення гнучкої кредитної лінії, оскільки реальний сектор української економіки не підпадає під основні критерії доступу.

Висновки. Виходячи з вищезазначеного, можна зробити висновки, що Україну та МВФ об'єднують роки тісної співпраці, упродовж яких Україна увійшла до трійки найбільших позичальників разом з Грецією та Румунією [5]. Однак за рахунок значних виплат заборгованості перед Фондом за останні роки та незалучення нових кредитів Україна нарешті поступилася своєю позицією одного з найбільших боржників МВФ.

Кредити МВФ допомагають поліпшити стан вітчизняної економіки через: удосконалення банківської та грошово-кредитної системи, стабілізацію платіжного балансу, забезпечення внутрішньої та зовнішньої стабільності, підтримку валютного курсу, покриття дефіциту бюджету, залучення іноземних інвестицій, стимулювання споживання та стимулювання розвитку торгівлі. Однак вони мають й істотні негативні сторони. Зокрема, серед них можна виділити такі: національна економіка перебуває під суттєвим впливом умов стабілізаційних програм МВФ та відповідних зобов'язань; зменшуються реальні доходи населення; у разі неплатоспроможності країни виникає потреба у рефінансуванні існуючих заборгованостей, що може призвести до ще більшої залежності від кредитів МВФ, які надаватимуться з більш жорсткими умовами; з'являється диспропорція відтворення суспільного продукту, оскільки розвиваються прибуткові галузі й затримується розвиток тих галузей, до котрих іноземний кредит не залучається; часткова підтримка вигідних для МВФ політичних та економічних режимів; мобілізація для виплати боргу значних фінансових ресурсів, що часто перевищують потенційні можливості України тощо.

Якщо розглядати перспективи, то майбутня співпраця з МВФ є важливою з огляду на необхідність збереження належного іміджу країни, який сприятиме підвищенню кредитного рейтингу на світових фінансових ринках та збереженню привабливості для іноземних інвесторів. Однак завжди треба звертати увагу на існуючий ризик нецільового використання запозичених коштів. Як показує практика, кошти від МВФ може бути витрачено не на структурні реформи, що призводить до збільшення державного боргу й у свою чергу може призвести до нездатності уряду його обслуговувати і загрози дефолту.

На нашу думку, на розвиток національної економіки будуть негативно впливати як масштабна співпраця з МВФ, так і розрив відносин з ним. Відмова від нових запозичень згубно відіб'ється на стабільності української економіки, а виділення кредиту, взятого під підвищення тарифів на газ і скорочення соціальних витрат, викличе хвилювання серед громадян, що може призвести до посилення соціальної напруженості.

Виходячи з європейського досвіду, а саме практики відносин з МВФ Польщі, Чехії та Угорщини, на нашу думку, основним напрямом відносин МВФ і України має бути надання технічної допомоги й консультативної підтримки з боку Фонду і лише після розроблення відповідної програми проведення її фінансування.

До того ж варто пам'ятати, що МВФ також має свій інтерес у співпраці з Україною. Основні держави-донори фонду наразі зацікавлені у засобах нейтралізації надлишкових коштів, які інтенсивно вливалися в економіку у рамках антикризових програм з підтримки споживчого попиту під час світової фінансової кризи. Криза поступово відступає, починають відновлюватися споживання та кредитування, а отже, на внутрішніх ринках з'являються зайві кошти, які загрожують розвинутиям країнам зростанням інфляції й потребують виведення.

Таким чином, ринки країн, що розвиваються, зокрема України, могли б легко поглинути частину надлишкового євродоларового потоку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Єрмошенко, М. Стабілізаційні програми МВФ та реформування економіки України / М. Єрмошенко // Актуальні проблеми економіки. – 2001. – № 5/6. – С. 17 – 25.
2. Колосова, В. П. Україна і Міжнародний валютний фонд / В. П. Колосова // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – Вип. 1 / голов. ред. О. П. Степанов. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2011. – С. 103 – 106.
3. Інформаційна довідка щодо історії співпраці з Міжнародним валютним фондом. / від 03.10.2012 [Ел. р.]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=353173&cat_id=353172
4. Платіжний баланс України 2013 р. – [Ел. р.]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44464, <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=63670>
5. Офіційний сайт BBC – [Ел. р.] – Режим доступу: http://www.bbc.co.uk/ukrainian/business/2011/01/110111_imf_ukraine_az.shtml
6. Суханова, О. Украина выплатила уже почти 72% долга перед МВФ на 2013 год – [Эл. р.]. – Режим доступа : <http://www.unn.com.ua/ru/news/1240618-ukrayina-splatila-vzhe-mayzhe-72-borgu-pered-mvf-na-2013-rik>
7. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Ел. р.]. – Режим доступу: <http://www.imf.org>
8. Інформаційна агенція Інтерфакс-Україна – [Ел. р.] – Режим доступу: <http://interfax.com.ua/>
9. Панченко, Ю. Показательное заявление / Ю. Панченко – [Эл. р.] - Режим доступа: <http://kommersant.ua/doc/2244816>
10. Саакадзе, Л. Україна та МВФ: від діалогу до співпраці чи навпаки?! – [Ел. р.]. – Режим доступу: <http://www.uspp.org.ua/interview/11.ukraina-ta-mvf-vid-dialogu-do-spivpraci-chi-navpaki.htm&print>
11. Bird, G. Reforming IMF Conditionality. From 'streamlining' to 'major overhaul' / G. Bird // World Economics. – Vol. 10. – No. 3, July – September 2009. – P. 81 – 104.,
12. Moser, C. Explaining IMF Lending Decisions after the Cold War / C. Moser, Jan-Egbert Sturm; CESifo Conference Centre, Munich, 25 – 26 February 2011. – 39 p. (<http://www.cesifo.de>)

УДК 339.9

Гузь Марина Михайлівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри теоретичної та прикладної економіки. ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ». **Хронологізація та аналіз етапів співробітництва України з МВФ**. Виділено й проаналізовано основні етапи співробітництва України та МВФ. Розглянуто структуру заборгованості, терміни погашення кредитів. Обґрунтовано можливі форми подальшої співпраці України й МВФ.

Ключові слова: Міжнародний валютний фонд (МВФ), зовнішні борги, кредитування, співробітництво.

УДК 339.9

Гузь Марина Михайлівна, кандидат економічних наук, старший преподаватель кафедры теоретической и прикладной экономики. ДВНЗ «Украинская академия банковского дела НБУ». **Хронологизация и анализ этапов сотрудничества Украины с МВФ**. Выделены и проанализированы основные этапы сотрудничества Украины и МВФ. Рассмотрена структура задолженности, сроки погашения кредитов. Обоснованы возможные формы последующего сотрудничества Украины и МВФ.

Ключевые слова: Международный валютный фонд (МВФ), внешние долги, кредитования, сотрудничество.

UDC 339.9

Huz Maryna, PhD, senior lecturer of The Chair of Theoretical and Applied Economics. **Chronological divisions and analysis of the stages of Ukraine and IMF collaboration**. The basic stages of Ukraine and IMF collaboration are selected and analysed in the articles. The structure of debt and terms of credits repayment is considered. The possible forms of further collaboration of Ukraine and IMF are grounded.

Keywords: International Monetary Fund (IMF), external debts, crediting, cooperation.